

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра психології

ЗАТВЕРДЖЕНО

Гуманітарно-педагогічний факультет

«18» червня 2026 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ»**

Галузь знань *C «Соціальні науки, журналістика та інформація»*

Спеціальність *C4 «Психологія»*

Освітня програма *«Психологія»*

Факультет (ННІ) *Гуманітарно-педагогічний*

Розробники: *доцент кафедри психології, к.пед.н., доцент Смолінчук Л.С.*

Київ – 2026 р.

Опис навчальної дисципліни: Навчальна дисципліна «Вступ до спеціальності» спрямована на формування у майбутніх психологів розуміння специфіки майбутньої професійної діяльності в різних сферах соціальної практики. В процесі вивчення дисципліни студенти ознайомляться з історією психології як науки і практики; усвідомлять її місце в сучасному світі; засвоять основні поняття, методи, напрями, галузі психології; ознайомляться з етичними принципами діяльності, правами і обов'язками психолога, усвідомлять вимоги до особистості психолога, набудуть практичних умінь та навичок щодо професійного мислення, навчання, самовдосконалення та саморозвитку.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>Бакалавр</i>	
Спеціальність	<i>С 4</i>	
Освітня програма	<i>Психологія</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	<i>обов'язкова</i>	
Загальна кількість годин	<i>150</i>	
Кількість кредитів ECTS	<i>5</i>	
Кількість змістових модулів	<i>2</i>	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	<i>-</i>	
Форма контролю	<i>залік</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	<i>1</i>	<i>1</i>
Семестр	<i>1</i>	<i>1-2</i>
Лекційні заняття	<i>30 год.</i>	<i>6 год.</i>
Практичні, семінарські заняття	<i>30 год.</i>	<i>6 год.</i>
Лабораторні заняття	<i>-</i>	<i>-</i>
Самостійна робота	<i>90 год.</i>	<i>108 год.</i>
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	<i>4 год.</i>	

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета: формування у студентів знань про професію психолога, освітньо-кваліфікаційні вимоги, які ставляться до фахівців цієї галузі, можливі шляхи формування особистісних та професійно-значущих властивостей і якостей, основи діяльності психолога у різних галузях соціальної практики.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов. Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності психолога в різних сферах практики.

ЗК4. Здатність вчитися, оволодівати сучасними знаннями у тому числі в полікультурному просторі.

ЗК9. Здатність працювати в команді, уміння організувати роботу команди.

ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.

СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики.

ЗК12. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. іноземних та з використанням інформаційнокомунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.

ПРН 4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел (як україномовних, так і іншомовних).

ПРН 10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.

ПРН 13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.

ПРН 15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

ПРН 16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.

ПРН 17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності, мати активну громадську позицію та патріотичне ставлення до своєї країни.

ПРН 18. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.

Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	л а б	ін д	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
Модуль 1. «Психолог як особистість і професіонал»														
Тема 1. Психолог як суб'єкт професійної діяльності.	1	6	2	2			6	4					4	
Тема 2. Психологія як наука і професія	2-3	16	4	4			12	14	2				12	
Тема 3. Психолог як професіонал і особистість	4	10	2	2			6	14	2				12	
Тема 4. Професійний розвиток та саморозвиток психолога	5	8	2	2			6	8					8	
Тема 5. Види та напрями діяльності практичного психолога	6	8	2	2			6	12		2			10	
Тема 6. Морально-етичні проблеми та юридичне регулювання професійної діяльності психолога	7	8	2	2			6	10		2			8	

Разом за модулем 1	56	1 4	14			42	62	4	4			54
Модуль 2 «Діяльність психолога в різних сферах практики»												
Тема 1. Психологічна практика і психологічна служба в Україні і світі	8		2	2		6		2				4
Тема 2. Діяльність психолога в освіті	9		2	2		6						10
Тема 3. Діяльність психолога в системі соціального захисту населення та медицині	10		2	2		6						6
Тема 4. Діяльність психолога в спорті	11		2	2		6						8
Тема 5. Діяльність психолога в економіці і бізнесі	12		2	2		6						8
Тема 6. Діяльність психолога в системі державної служби (армія, поліція, ДСНС, Прикордонна служба)	13-1 4		4	4		12						10
Тема 7. Професійні деформації особистісного розвитку психолога, їх профілактика	15		2	2		6		2				8
Разом за модулем 2	64		1 6	1 6		48	58	2	2			54
Усього годин	120		3 0	3 0		90	120	6	6			108

2. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Психолог як суб'єкт професійної діяльності	2
2	Психологія як наука.	2
3	Психологія як теоретична основа психологічної практики. Основи наукової, практичної та побутової психології	2
4	Психолог як професіонал і особистість	2
5	Професійний розвиток та саморозвиток психолога	2
6	Види та напрями діяльності психолога	2
7	Морально-етичні проблеми та юридичне регулювання професійної діяльності психолога	2
8	Психологічна практика і психологічна служба в Україні і світі	2
9	Діяльність психолога в освіті	2
10	Діяльність психолога в системі соціального захисту населення та медицині	2
11	Діяльність психолога в спорті	2
12	Діяльність психолога в економіці і бізнесі	2
13	Діяльність психолога в поліції і ДСНС	2
14	Діяльність психолога в ЗСУ, Національній гвардії та Прикордонній службі	2

15	Професійні деформації особистісного розвитку психолога, їх профілактика	2
----	---	---

3. Темати практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Професійне самовизначення психолога.	2
2	Формування і становлення психології як самостійної науки.	2
3	Професія «психолог».	2
4	Психологічна культура практичного психолога. Вимоги до особистості і професійних якостей фахівця	2
5	Особливості підготовки та професійного удосконалення психологів	2
6	Особливості реалізації професійного шляху: психолог-дослідник, прикладний психолог, психолог-викладач та практичний психолог.	2
7	Етичні принципи професійної діяльності практикуючих психологів.	2
8	Особливості діяльності психологічних служб у різних соціальних сферах.	2
9	Організація та зміст діяльності психолога в системі освіти.	2
10	Професійна діяльність психолога у соціальній та медичній сфері.	2
11	Психолог у галузі спорту.	2
12	Психологічна служба промислових підприємств та організацій малого бізнесу.	2
13	Особливості роботи психолога в поліції і ДСНС.	2
14	Завдання та напрями роботи психологічної служби ЗСУ.	2
15	Проблема емоційного вигорання в «допоміжних» професіях.	2

4. Темати самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Народна мудрість, художня література та живопис як джерело життєвого психологічного знання.	6
2	Практична психологія як теоретична основа психологічної практики.	6
3	Підготовка психологів у закладах вищої освіти України та зарубіжних країн.	6
4	Професіограма і психограма практичного психолога. Діагностика професійно важливих якостей практичного психолога.	6
5	«Неформальні» шляхи професійного саморозвитку психолога. Формування якостей особистості, професійно важливих для практичного психолога.	6
6	Види, зміст та форми професійної діяльності психолога.	6
7	Морально-етичні проблеми в діяльності психолога.	6
8	Історія становлення психологічних служб в Україні і світі.	6
9	Психологічна служба закладів вищої освіти.	6
10	Основи клінічної психології.	6
11	Психологія спорту.	6
12	Психологія бізнесу і реклами.	6
13	Основи юридичної психології.	6
14	Основні поняття військової психології.	6
15	Роль психолога у забезпеченні психічного та психологічного здоров'я народу сучасної України.	6

5. Методи та засоби діагностики результатів навчання:
(вибрати необхідне чи доповнити)

- усне або письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- самооцінювання.

6. Методи навчання (вибрати необхідне чи доповнити):

- метод проблемного навчання;
- метод практико-орієнтованого навчання;
- кейс-метод;
- метод проєктного навчання;
- метод перевернутого класу, змішаного навчання;
- метод навчальних дискусій та дебат;
- метод командної роботи, мозкового штурму

7. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

ПРН 3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. іноземних та з використанням інформаційнокомунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.

ПРН 4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел (як україномовних, так і іноземних).

ПРН 10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.

ПРН 13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.

ПРН 15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

ПРН 16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.

ПРН 17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності, мати активну громадську позицію та патріотичне ставлення до своєї країни.

ПРН 18. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. «Психолог як особистість і професіонал»		
Практична робота 1. Професійне самовизначення психолога	ПРН 3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. іноземних та з використанням інформаційнокомунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.	6
Практична робота 2. Формування і становлення психології як самостійної науки	ПРН 3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. іноземних та з використанням інформаційнокомунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.	6
Практична робота 3 Професія «психолог»..	ПРН 4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних	6

	досліджень і аналізу літературних джерел (як україномовних, так і іншомовних).	
Практична робота 4. Психологічна культура практичного психолога. Вимоги до особистості і професійних якостей фахівця	ПРН 10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.	8
Практична робота 5. Особливості підготовки та професійного удосконалення психологів	ПРН 15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.	8
Практична робота 6. Особливості реалізації професійного шляху: психолог-дослідник, прикладний психолог, психолог-викладач та практичний психолог	ПРН 18. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.	8
Практична робота 7. Етичні принципи професійної діяльності практикуючих психологів	ПРН 16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.	8
Самостійна робота		20
Модульна контрольна робота 1.		30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. «Діяльність психолога в різних сферах практики»		
Практична робота 1. Особливості діяльності психологічних служб у різних соціальних сферах	ПРН 3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. іноземних та з використанням інформаційнокомунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.	5
Практична робота 2. Організація та зміст діяльності психологічних служб в системі освіти	ПРН 18. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.	5
Практична робота 3. Професійна діяльність практичного психолога у соціальній та медичній сфері	ПРН 13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності. ПРН 18. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.	10
Практична робота 4. Психолог у галузі спорту	ПРН 18. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.	5
Практична робота 5. Психологічна служба промислових підприємств та організацій малого бізнесу	ПРН 13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності. ПРН 18. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.	5

Практична робота 6. Особливості роботи психолога в поліції і ДСНС	ПРН 17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності, мати активну громадську позицію та патріотичне ставлення до своєї країни. ПРН 18. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.	10
Практична робота 7. Завдання та напрями роботи психологічної служби ЗСУ	ПРН 17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності, мати активну громадську позицію та патріотичне ставлення до своєї країни. ПРН 18. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.	5
Практична робота 8. Проблема емоційного вигорання в «допоміжних» професіях	ПРН 18. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.	5
Самостійна робота		20
Модульна контрольна робота 2.		30
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота		(M1 + M2)/2*0,7 ≤ 70
Залік		30
Всього за курс		100

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	<p>Проведення навчальних занять, терміни та умови виконання навчальних завдань можуть бути адаптовані до запитів студентів із документально підтвердженими особливими потребами. Відповідальністю студента залишається вчасне надання таких документів.</p> <p>Відтермінування здачі завдань самостійної роботи у випадках хвороби чи якоїсь іншої вагомості для студента причини може бути дозволене за умови надання необхідної документації.</p> <p>Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).</p> <p>Відтермінування здачі екзамену може бути дозволене у випадку за умови погодження з деканатом.</p>
---	--

<p>Політика щодо академічної доброчесності</p>	<p>Студенти повинні дотримуватися норм поведінки, прописаних у Положенні про академічну доброчесність у Національному університеті біоресурсів і природокористування України (https://nubip.edu.ua/node/12654).</p> <p>Студенти повинні знати та дотримуватись академічної доброчесності з усіх питань цього курсу. Порушення академічної доброчесності тягне за собою академічну відповідальність.</p> <p>Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Самостійні роботи повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу/</p>
<p>Політика щодо відвідування</p>	<p>Відвідування лекцій та практичних занять з курсу є обов'язковим, воно забезпечує краще розуміння матеріалу, дає можливість простежити зв'язок між теоретичною інформацією та її прикладним аспектом, сформулювати систему знань та ґрунтовно підготуватись до екзамену.</p> <p>За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)</p>

8. Навчально-методичне забезпечення:

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=4614>).

9. Рекомендовані джерела інформації

1. Бочелюк В.Й., Психологія: вступ до спеціальності: навч. посібник / Бочелюк В.Й., Зарицька В.В. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 288 с.
2. Вступ до спеціальності [Електронний ресурс] : електрон. метод. рек. для здобувачів першого (бакалавр.) рівня вищ. освіти спец. 053 Психологія. Одеса : Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2025. 38 с.
3. Іванова О. В. Психологія: вступ до спеціальності [текст]: навч. посіб. К.: «Центр учбової літератури», 2017. 184 с.
4. Коропецька О. М. Психологічні основи професійної орієнтації та самореалізації особистості: Навчальний посібник. К.: КНТ, 2016. 438 с.
- 5.
6. Купчишина В. Ч., Голярдик Н. А., Демський В. В. Вступ до спеціальності: курс лекцій : навчальний посібник. Електр. навч. вид. Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2020. 232 с.
7. Москальова А. С. Психологія: вступ до спеціальності: навч.-метод. посіб. К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2011. 216 с.
8. Подшивайлова Л. І. Вступ до спеціальності: психологія: навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів. Кам'янець-Подільський: ПП Буйницький, 2011. 311 с.
9. Психологічна служба : Підруч. Київ : Ніка-Центр, 2016. 362 с.
10. Дуткевич Т.В., Савицька О.В. Вступ до спеціальності: Практична психологія: Курс лекцій і практикум (навчальний посібник). Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2005. 208 с.
11. Кокурн О.М. Психологія професійного становлення сучасного фахівця: Монографія. К.: ДП «Інформ.-аналіт. Агенство», 2012. 200 с.
12. Приходько Ю.О. Практична психологія: введення у професію. Навч. посібник. 2-е

вид. К.: Каравела, 2010. 232 с.